

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Aposteldagen/6. søndag i treenighetstiden – 17. juli 2022

Preiketekst: Mark 3,13-19

Lesetekst I: Jes 66,18-19

Lesetekst II: Apg 9,1-19

12 jøder med globalt oppdrag

Navnelister og slektstavler finnes det mange av i Bibelen. Har de noen verdi for oss bibellesere? Mange av dem som nevnes forblir stort sett ukjente. Bare navn i en lang rekke av andre. Påfallende nok, er det også slik med Jesu første disipler – eller apostlene som de gjerne blir kalt. De 12 fikk et særskilt kall og oppdrag. Da kunne vi kanskje forvente en litt større CV for flere av dem enn det vi finner i NT?

Navnevalg og ættelister

Navnelister og ættelister kan etterspores og etterprøves. De forteller oss om røtter og identitet, og bekrefter historien. Det er neppe tilfeldig at Nytestamentet (NT) starter med en lang gjennomgang av Jesu slektstavle. For mange jøder har nettopp dette ført til oppdagelsen av at Jesus tilhører dem, deres historie og deres folk. Han er ingen fremmed, konvertitt eller ny religionsskaper. Slik plasseres også apostlene inn i sin egen tid og sitt eget folk.

I vårt NT har apostlene stort sett fått greske navn. Den messianske teologen David H. Stern har utgitt en studiebibel der han konsekvent gir persongalleriet i NT hebraiske navn, blant annet for å påvise boksamlingens jødiske opphav. Også i vårt NT kan apostlenes navn angis ulikt eller forklares med sin slektstilhørighet. Det ser vi også i teksten vår. Simon (hebraisk: Sjimon) får for eksempel navnet Peter (gresk: Petros). Det greske navnet er ingen erstatning for hans jødiske identitet. Det ser vi blant annet av at Jesus tiltaler Peter med hans hebraiske navn i Joh 21,15.

12 apostler

Det er likevel ikke bare navnene som gjenspeiler jødisk identitet og kontinuitet. Jesus velger ut 12 disipler. Det er ingen tilfeldighet. Saras og Abrahams oldebarn er byggesteinene i et nytt folk. Etter 430 år i Egypt, er de 12 stammene blitt til et folk. Et utvalgt folk og Guds presteskap (2. Mos 19,6). Hensikten og målet med denne utvelgelsen, er å virkeliggjøre løftet til stamfaren om å være til velsignelse for alle folkeslag. Eller som profeten sier det: Et lys for folkeslagene så Guds frelse kan nå til jordens ende (Jes 49,6). Dette inkluderer også gjenreisning og samling av gudsfolket Israel.

Jesaja henter frem igjen denne tanken i bokens siste kapittel, der endetidsperspektivet er særlig tydelig: «De skal fortelle om min herlighet blant folkeslagene, og de skal bringe alle brødrene deres fra alle folkeslag som offergave til Herren» (Jes 66,19 f)

Jesu disipler er derfor ikke bare «læresveinar». De er også utsendinger – eller apostler – med særlig oppdrag og mandat. Slik Herren valgte Israel, velger Jesus 12 jøder som representanter for sitt folk, og gir dem oppdraget: «Slik Far har sendt meg, sender jeg dere» (Joh 20,21)

Kalt, utvalgt og utsendt

Slik Herren kaller folket til seg ved Sinaifjellet, slik tar Jesus med seg en utvalgt gruppe opp på fjellet. Blant dem velger han apostlene. Det kan i første omgang leses som forskjellsbehandling. Noen vil også gjennom teksten (v.13) se en dobbel predestinasjon. Det er bare noen som er kalt og utvalgt til å leve sammen med Jesus. De andre er forutbestemt til fortapelse.

Vi finner imidlertid lite belegg for en slik tanke i Skriften. Jesus velger ikke ut noen for å ekskludere andre. Tvert imot. Det er nettopp for at alle skal høre og få del i det gode budskap at noen øyenvitner velges ut. Det bekreftes også i vår tekst når Jesus gir to begrunnelser for sitt valg:

For det første: Han velger dem ut til et særskilt fellesskap. Dette innebærer en intimitet som inneholder både opplæring og utrustning, forpliktelse og oppdrag. Det er altså ikke vi som velger Jesus, men han som velger oss. Og han velger ikke ut sine venner på bakgrunn av personlige kvalifikasjoner eller kompetanse, men ut fra det potensiale han selv kan skape i den nære relasjonen. Slik sett korresponderer det med utvelgelsen av Israel som Guds særskilte eiendomsfolk og presteskap. Fellesskapet med Mesteren er både en forutsetning og et vilkår for at hans venner skal kunne utføre det oppdrag de er kalt til. Derfor er det ingen automatikk i det å være utvalgt.

Av dette følge også det andre: De er sendt for å forkynne, og med en autoritet og makt slik at Guds rikes krefter kan overvinne ondskapens ånder og makter. Dette oppdraget ble gitt til et dusin menn, men er videreført til alle oss som er kalt og utvalgt. Troen er ingen privatsak, like lite som fellesskapet med Jesus bare skal dyrkes i enerom. Vi er kalt til å vitne. Vi er ikke øyevitner slik som de første apostlene, og har derfor ikke samme autoritet som dem, men med Den Hellige Ånds utrustning og kraft, er også vi kalt til å gjøre Jesu gjerning (Apg 1,8)

Det tre-delte oppdrag som Paulus fikk i forbindelse med sitt syn og sin omvendelse var følgende: «Å bære Herrens navn frem for hedningefolk, konger og for Israels folk». Det er hele kirkens kall og oppdrag. Derfor glemmer vi heller ikke jødene i vår misjon.

Rolf Gunnar Heitmann

Seniorrådgiver, Den Norske Israelmisjon

rolf@israelmisjonen.no